

Ungdomsfængslet.

Af Fængselsinspektør CAI JENSEN.

En af de vigtigste Nyskabninger, den nye Straffelov har bragt, er den særlige Behandling af visse unge Domfældte i Alderen 15—21 Aar i det særlige Ungdomsfængsel.

Medens Forholdet tidligere var det, at saadanne unge straffedes med kortvarige Fængselsstraffe, hvis Betydning for de paagældende ofte var mere end tvivlsom, og som ved sin Gentagelse kunde være egnet til at svække den paagældendes Respekt for Samfundsmagten, giver nu Ungdomsfængslet en ganske anden og langt mere effektiv Mulighed for at bremse den unge kriminelle op i Tide, hvis man bestemmer sig for at anvende Straf. Jeg ser i denne Forbindelse bort fra de andre Muligheder, der forefindes for Indskriden overfor saadanne unge, Inddragelse under Forsorg, Anbringelse paa Skole- og Ungdomshjem m. v.

Saavidt det har været muligt under de gældende Lovbestemmelser, har man herhjemme ogsaa tidligere søgt at gennemføre en Særbehandling af de ganske unge i de daværende Straffeanstalter. Saaledes blev det »klassiske« Cellesystem med den strængt gennemførte Isolation ikke praktiseret i Vridsløselille Forbedringshus overfor unge Fanger under 15 Aar, i den Periode dette Fængsel husede de yngre Fanger, idet »Drengene«, i Modsætning til de andre Fanger, arbejdede i Fællesskab paa et særligt Arbejds- hold og fik Undervisning i en særlig Skole. Denne modificerede Cellebehandling bragtes senere til Anvendelse paa unge Fanger mellem 15 og 18 Aar, og heri findes Begyndelsen til de Bestemmelser, der fik Udtryk i kgl. Anordning af 28. Maj 1913 i Anledningen af Ibrugtagelsen af Nyborg Straffeanstalt, hvortil unge Forbedringshusfanger indtil 23 Aars Alderen fremtidig skulde afleveres. Denne

Aldersgrænse forhøjedes senere til 25 Aar. Man er her gaaet bort fra den absolutte Sondring mellem Afsoning i Celle og i Fællesskab, og man indførte for begge Afsoningsformer et modificeret System, dog altid med Afsoning i Fritiden, i Spisetiden og om Natten.

Nyborg Straffeanstalt maa fra sin Ibrugtagelse i 1913 betragtes som et Forsøg paa indenfor den gamle Straffelovs stive Rammer at nærme sig den Behandlingsform, der gennemføres paa de engelske Borstalsanstalter. Dette fik navnlig sit Udtryk i en i Sammenligning med de ældre daværende Straffeanstalter udvidet Skoleundervisning, Træning gennem Arbejde, Gymnastik, Sport m. v. Ret hurtigt blev man imidlertid klar over, at der for at opnaa en afgørende Paavirkning af den unge Fange maatte regnes med et betydeligt længere Ophold i Fængslet end den Tid, Flertallet af Forbedringshusfangerne var idømt, navnlig naar man erindrer de særlige Afkørtningsbestemmelser for Straffetiden i Henhold til den gamle Straffelovs § 13. De Erfaringer, man herigennem indvandt i Aarene indtil den nye Straffelovs Ikrafttræden, blev af megen Værdi, da Ungdomsfængslet med sin særlige Fangebehandling ved den nye Straffelov blev en Realitet og skulde føres ud i Livet.

I det af Straffelovskommissionen af 9/11 1917 i 1923 udarbejdede »Udkast til Almindelig borgerlig Straffelov« anføres det bl. a., at man stiller »Forslag om Indførelse af en egentlig Frihedsstraf . . . med en saa udpræget Karakter af Opdragelse, at man har anset det for forsvarligt indenfor de ved Loven fastsatte Grænser at forsøge Straffens Varighed gjort afhængig af dens individuelle Virkning. En afgørende Forudsætning herfor har det imidlertid været, at Ungdomsfængslet, om end af Navn et Fængsel dog føres ud i Livet mere i Skikkelse af en Opdragelsesanstalt, end af et sædvanligt Fængsel —, hvoraf bl. a. følger, at denne Foranstaltningens Alvor og Følelighed som Straf mere maa søges i dens relative Langvarighed end i en snæver Fri-

hedsberøvelse«. Kommissionen anfører videre, at der bør gøres Forsøg med et efter vore Forhold tillempet »Borstal System«, saaledes som dette i England har udviklet sig paa Grundlag af Prevention of crime act af 1908 med senere Rettelser og Tillæg, og at dette ligesom i England bør finde Anvendelse for unge Personer under 21 Aar og udstaas i en særlig dertil indrettet Anstalt. Kommissionen gik ud fra, at der blev draget Omsorg for, at Ungdomsfængslet blev sundt og godt beliggende ved Sø eller Strand med tilstrækkeligt Jordtilliggende, saaledes at Havedyrkning og Agerbrug foruden forskelligt Slags Haandværk kan indgaa i de Arbejder, der læres og drives under Fængslets Ledelse.

Ved Justitsministeriets Skrivelse af 18/6 1930 nedsattes et Udvalg med Opgave at fremkomme med Forslag om Tilvejebringelse af det i § 41 i borgerlig Straffelov af 15. April 1930 omhandlede Ungdomsfængsel, og dette Udvalg afgav sin Betænkning i September det følgende Aar.

Paa Grundlag af Udvalgets Indstilling erhvervede Staten derefter Hovedgaarden »Søbysøgaard« (Avlsgaard og Hovedbygning), beliggende paa Fyen, ca. 14 km syd for Odense, til Indretning af Ungdomsfængsel, idet Beliggenheden syntes tilfredsstillende, ligesom den til Gaarden hørende ret store Sø udmærket isolerede fra Omverdenen mod hele Øst-siden af Ejendommen.

Udvalget fremsatte detailleret Forslag om hele Indretningen af Ungdomsfængslet, der da tænktes oprettet som en helt selvstændig Institution, ligesom der fremskaffedes de fornødne Tegninger og Projekter fra Arkitekt og Ingeniør.

Finansielle Hensyn bevirkede imidlertid, at det ikke var muligt straks at gennemføre hele Projektet, og det bestemtes da, at bl. a. den Modtagelses-, Syge- og Isolationsafdeling, der var foreslaaet, indtil videre ikke skulde opføres, men at der i en særlig Afdeling i Statsfængslet i Nyborg skulde indrettes Modtagelses- og Isolationsafdeling, og at Statsfængslets Sygeafdeling ogsaa skulde modtage syge fra

Ungdomsfængslet. Det bestemtes derhos, at Ungdomsfængslet skulde administreres af Inspektoren for Statsfængslet i Nyborg. Paa Søbysøgaard opførtes derefter i Løbet af de første Aar efter Straffelovens Ikrafttræden 2 Afdelingsbygninger (med 30 Pladser i hver) til Husning af Fanger, ligesom Hovedbygningen blev grundigt istandsat og indrettet til Kontor- og Skolelokaler Gymnastiksal, Køkken, Foredragssal, Bibliotek m. v. Endvidere indrettedes forskellige Boliger for Tjenestemænd i de bestaaende Bygninger. Den tidligere Herskabsstald blev ombygget til Værksteder for Snedkeri og Smederi, og der er opført et Gartnerianlæg med Drivhuse, Formeringshus m. v.

Bygningerne er smukt grupperede omkring Avlsbygningerne og den gamle fredede Hovedbygning, og man har tilstræbt at give hele Institutionen et saa smukt og tiltalende Udseende som muligt, og man har bestræbt sig for at give de egentlige Fangebygninger et saa lidet Fængselspræg som muligt.

Hver af Afdelingsbygningerne har 30 Pladser. Hver Fange har sin lille Stue. Endvidere findes i Afdelingen fælles Spise- og Opholdsstue, Toiletrum, Opvaskerkøkken, fornødne Lokaler til Lærerne og Vagtpersonale, Husflidsstue m. v. I Kælderen er indrettet Baderum, Depot m. v. Tagovenlys i Korridorer som i andre Fængsler er undgaaet, ligesom sædvanlige Vinduesgitter er undgaaet ved Anvendelse af indvendig Armatur med Sprosseinddeling, der følger Inddelingen i Stuernes store Vinduer.

Fangernes Stuer er forsynet med en Seng, der nærmest ligner en gammeldags Slagbænk. Stuen er udstyret med løst Bord og Stol, en Taburet, Skab til Tøj, Bøger m. v., og Inventaret er gjort saa tiltalende som muligt. Der findes almindelige Gardiner for Vinduerne. I Fælleslokalerne findes tilsvarende Inventar, og i disse Lokaler findes ophængt forskellige Billeder o. lign. Alle Rum er holdt i lyse, venlige Farver, ligesom det er tilstræbt at give Lokalerne et vist hyggeligt Præg.

Der findes ingen Ringmur eller Afspærring omkring

Fængslet, og dette er saaledes et »aabent« Fængsel. I Afdelingerne holdes Yderdørene altid lukkede, men indenfor Afdelingerne kan Fangerne færdes frit.

Ifølge Straffelovens § 41 kan Ungdomsfængsel anvendes overfor Personer mellem 15 og 21 Aar, der gør sig skyldig til Fængsel for en Forbrydelse, der maa anses som Udslag af forbryderiske Tilbøjeligheder eller af Hang til Lediggang eller til at søge slet Selskab, saafremt Retten finder at varige opdragende og uddannende Foranstaltninger vil være formaalstjenlige.

I Tiden fra 1. Januar 1933 til 31. December 1940 har Tilgangen været saaledes:

	Ialt afleverede	Heraf tidl. Tiltalefrafald		Tidligere straffede	
		uden Anbringelse paa Hjem	med Anbringelse paa Hjem	Straffen ikke afsonet	Straffen afsonet
1933	70	10	17	14	10
1934	36	6	11	11	1
1935	44	9	11	8	
1936	46	16	7	3	3
1937	44	7	18	4	
1938	53	10	17	9	1
1939	59	4	20	11	2
1940	52	6	15	12	3
Ialt.	404	68	116	72	20

Med Hensyn til de indsattes personlige Forhold, begaaede Forbrydelser m. v. skal følgende oplyses:

Forbrydelser:

Dokumentfalsk, Strfls. §§ 171—179	20
Brandstiftelse, Strfls. § 181	3
Forbrydelser mod Liv og Legeme, Strfls. § 244 o. flg.	1
Tyveri, Strfls. § 276	357
Bedrageri og lign., Strfls. §§ 278—280, § 283	23

404

Alder ved Indsættelsen:

Fyldt 16 Aar	6
» 17 »	35
» 18 »	133
» 19 »	151
» 20 »	79
	<hr/>
	404
Født i Ægteskab	331
Født udenfor Ægteskab	73
	<hr/>
	404

Hjemsted:

København og Frederiksberg	174
Købstæder i Danmark	115
Landet i Danmark	115
Udlandet	0
	<hr/>
	404

Erhverv:

Medhjælpere o. l. ved Landbrug og Gartneri ..	107
Haandværk og Industri	{
Faglærte	7
Ufaglærte	124
Andre	44
Handel og Pengeomsætning	48
Sofart og Fiskeri	28
Andet Erhverv (Bude, Chauffører o. lign.) ...	46
	<hr/>
	404

Afgangen ved Løsladelser i samme Periode har været følgende:

1933.....	1
1934.....	29
1935.....	43
1936.....	49
1937.....	43
1938.....	53
1939.....	51
1940.....	55 (+ 1 overflyttet til anden Strafform).

De nærmere Bestemmelser for Behandlingen er givet i kgl. Anordning af 31. Januar 1933 angaaende Fuldbyrkelse af Ungdomsfængsel overfor Mandspersoner og det sig til Anordningen sluttende Reglement af samme Dato.

Den unge Mand, der dømmes til Ungdomsfængsel anbringes i Modtagelsesafdelingen, der som foran nævnt indtil videre er indrettet i Statsfængslet i Nyborg som en særlig Afdeling i dette. Under Opholdet her søger man at lære den unge at kende, undersøger hans Kundskaber og Standpunkt, gør ham gennem Samtaler fortrolig med Straffens ubestemte Varighed, hvorved hans Skæbne i Ungdomsfængslet indenfor visse Grænser lægges i hans egen Haand. Det forklares ham, at Formaalet med Opholdet i Fængslet kræver, at han selv viser god Vilje og Flid saavel ved Arbejdet som ved Undervisningen. Af Sagens Akter uddrages saa mange Oplysninger som muligt om hans personlige Forhold og tidligere Liv.

Ved Afdelingen er ansat en fast Lærer samt fornødne Timelærere.

Saavidt muligt søger man Forbindelse med den unges Hjem, og besøger dette, dels for at fremskaffe saa fyldige Oplysninger som muligt om ham, dels ogsaa for at gøre Familien fortrolig med Ungdomsfængslets Opgave og gøre den interesseret i Arbejdet med ham.

Behandlingen foregaar i den første Tid i Celle, men efter en Maanedes Forløb kan der gøres Afvigelse fra Afsondringen. Kort forinden han har opholdt sig 2 Maaneder paa dette første Stadium af Straffen, gøres hans Forhold til Genstand for Drøftelse i et Funktionærmøde og der sker Notat ogsaa om hans Flid, Opførsel m. v.

Ved Skoleundervisningen her lægges i den første Tid Vægt paa at genopfriske de almindelige Skolekundskaber og undersøge hvilke Anlæg og Interesser, Fangen har. Da de paagældendes Standpunkt og Færdighed er yderst forskellig, kan Undervisningen ikke foregaa som Klasseundervisning, men maa anlægges efter den enkeltes Evner, hvilket bl. a.

har den Fordel, at Læreren uvilkaarligt kommer nærmere ind paa Livet af Eleven og lettere lærer ham at kende.

Fra Modtagelsesafdelingen sker Overflytning til Søbysogaard, hvor 2. og 3. Stadium afsones, og hvor Behandlingen foregaar i udpræget Fællesskab med Arbejde i Mark, Gartneri, paa Værksteder, i Køkkenen m. v. under saa naturlige og frie Forhold som skønnes forsvarligt. Tidligst 5 Maaneder efter Overflytningen kan Oprykning fra 2. til 3. Stadium finde Sted.

Indenfor de foreskrevne Stadier fuldbyrdes Straffen saaledes, at der efterhaanden kan tilstaaes Fangerne flere Begunstigelser og Friheder som Forhøjelse af Arbejdspenge, forlænget og mere tvangfrit Ophold i fri Luft, Deltagelse i Idræt, udvidet Tilladelse til Brevskrivning og Besøg, Adgang til Foredrag og Underholdning, Tilladelse til at have Ur, ryge, til Læsning af Uge- og Dagblade, Adgang til at udsmykke Opholdsrum med Fotografier, Billeder, Adgang til passende Fritidssysselsættelse ved Læsning, Husflid, Havearbejde, Pasning af Dyr, Brædtspil, Gymnastik, Idræt, Sang og Musik m. v.

De allerfleste af Fangerne beskæftiges paa Søbysogaard ved Friluftsarbejde i Landbruget og Gartneriet med alt der forekommende forskelligartet Arbejde. Nogle faa beskæftiges ved Husgerning og i Køkkenet og endelig beskæftiges et mindre Antal paa de Værksteder, der haves til Raadighed, særlig Snedkeri og Smedearbejde, enkelte Fanger ved Skomageri, Skræderi m. v. Antallet af Fanger, der er haandværksuddannede eller ialt Fald har været en passende Tid i Lære i et eller andet Fag er meget lille.

Arbejdet ledes af fagligt uddannet Personale indenfor hver Arbejdsgren, og den unge Fange anbringes saa vidt muligt ved det Arbejde eller det Fag, han har særlig Lyst til eller Anlæg for, og Arbejdet søges lagt til Rette saaledes, at han kan lære saa meget som muligt.

I Tilslutning til det praktiske Arbejde er anlagt teoretisk, faglig Undervisning indenfor de forskellige Fag. Tillige

undervises i almindelige Skolefag, og Skolen betyder et meget vigtigt Led i Behandlingen.

Undervisningen er paa Søbysogaard lagt til Rette i den Udstrækning, det er muligt, som en naturlig Fortsættelse af Skolearbejdet i Modtagelsesafdelingen. Skolen raader over flere Klasselokaler samt et særligt Lokale til Undervisning i Naturhistorie m. v. Der undervises i nogle faa obligatoriske Fag (Dansk, Regning, Gymnastik, Sang, Læsestuearbejde) i Klasser paa ca. 15 Elever. Udover disse Fag har man bygget Undervisningen op paa frit Valg af Fag, der dels teoretisk underbygger vedkommende Elevs eventuelt paabegyndte praktiske Uddannelse, dels svarer til den enkeltes Anlæg og Interesse. Det første Formaal tjener Fagundervisning for Gartnere, Undervisning i Landbrugsteori samt Undervisning i Fagtegning. Skolens øvrige Undervisning har omfattet Kursus i Skrivning, Frihaandstegning, Naturhistorie, Sundhedskøer, Samfundskøer, Litteraturhistorie, Engelsk og Husflidsarbejde. Der kræves Deltagelse i 12 Undervisningstimer om Ugen, saaledes at der, naar bortses fra de obligatoriske Fag, er Lejlighed for Fangerne til at vælge mellem de forskellige Fag, i Almindelighed for et Halvaar ad Gangen.

I Forbindelse med Skoleundervisningen holdes regelmæssigt belærende Foredrag, særlig for at fremme Fangernes sociale Forstaaelse og Erkendelse af eget Ansvar, ligesom der lejlighedsvis holdes mindre Koncerter.

Der lægges megen Vægt paa den legemlige Opdragelse gennem Gymnastik, Idræt og Boldspil. Betydningen heraf er nu saa almindelig erkendt, at jeg ikke skal gaa nærmere ind herpaa, blot anføre, at bl. a. Idræt og Boldspil frembyder en udmærket Lejlighed til at lære Fangerne at kende og giver Mulighed for Udvikling af Selvbeherskelse, Hjælp-somhed og godt Kammeratskab. Indenfor de forskellige Sportsgrene har Fangerne faaet Lejlighed til at danne Smaaklubber, der bl. a. har Ansvar for Spil og Materiel. Lejlighedsvis holdes Konkurrencer mellem de forskellige

Afdelinger, og lejlighedsvis har der været arrangeret Kampe med fremmede Klubber.

Præstegerningen varetages indtil videre af Fængselspræsten ved Statsfængslet i Nyborg, der ogsaa afholder Gudstjeneste paa Søbysøgaard. Gudstjenesten her afholdes i Foredragssalen i Hovedbygningen eller — særlig ved Højtiderne — i den nærliggende Sognekirke i Nørre Søby, der har været stillet til Raadighed for Fængslet, saaledes at kun dettes Funktionærer og Fangerne da har haft Adgang til Kirken. Deltagelsen er frivillig.

Det kan selvfølgelig ikke undgaas, hvor saa mange unge Mennesker, hvoriblandt en hel Del urolige Hoveder, færdes sammen, at der jævnlgt forekommer Disciplinærforseelser. Mange af disse unge har aldrig kendt til at lystre og til at underordne sig. For mange staar Rettighederne som det vigtigste, Pligterne har de vanskeligere ved at faa Øje paa. De hyppigste Forseelser er derfor Pligtforsømmelser og mere eller mindre grov Ulydighed, Ufredelighed o. lign.

Ifølge den fornævnte kgl. Anordning kan efternævnte Disciplinærstraffe bringes til Anvendelse:

1. Udelukkelse fra Begunstigelser, derunder Nedsættelse i lavere Stadium.
2. Kostindskrænkning indtil 15 Dage, hvis den bestaar i, at der alene gives Fangen Vand og Brod, kan den dog kun anvendes overfor Personer over 18 Aar og kun i indtil 6 Dage.
3. Udelukkelse fra Arbejde i indtil 14 Dage.
4. Hensættelse i Straffecelle indtil 3 Maaneder.
5. Udelukkelse fra Arbejdsgodtgørelse.

Der er i Aarenes Løb fra Søbysøgaard sket 32 Undvigelseser. De fleste Undvigelseser er sket under Arbejdet i Mark eller Have, en Del er dog ogsaa foregaaet om Natten, idet de paagældende Fanger har ødelagt Armaturen for Vinduet i deres Opholdsrum og undveget ad denne Vej. I langt de fleste Tilfælde er de undvegne Fanger blevet paagrebet samme Dag, ofte ganske kort efter Undvigelsen eller Dagen

efter. Et betydeligt Antal af de undvegne har tidligere været anbragt paa Skole- og Ungdomshjem og har tidligere foretaget een eller flere Undvigelse fra disse.

De friere Forhold i det »aabne« Fængsel, den lempe- ligere Behandling vil undertiden friste mindre velbefæstede Individder, der ofte handler efter pludselig Indskydelse uden at tænke over de alvorlige Følger af deres Handlinger.

Som nævnt er Behandlingen paa Søbysøgaard en udpræ- get Fællesskabsbehandling og denne har som bekendt baade sine gode og svagere Sider. I Arbejdstiden er Fangerne under Tilsyn af det særlige Fagpersonale, men ogsaa i Fritiden er de under Tilsyn for at modvirke indbyrdes daarlig Paavirkning. Dette Tilsyn udøves ikke blot af Opsynspersonalet, men de ved Fængslet ansatte 2 Lærere leder og fører Tilsyn hver med sin Afdeling udenfor Fan- gernes sædvanlige Arbejdstid, færdes til Stadighed hver i sin Afdeling, taler med Fangerne, faar dem sat i Gang med forskellig Fritidsbeskæftigelse, ligesom den særlige ved Fængslet ansatte pædagogisk uddannede Afdelings- leder har samme Opgave. Man hjælper Fangerne til at anvende Fritiden paa fornuftig Maade, opfordrer dem og vejleder dem i Spil, Sport, Deltagelse i Musik, Sangkor o. lign., alt efter den enkeltes Interesser og Anlæg. Der stilles her store Krav til Personalet, og Arbejdet kræver sin Mand fuldt ud. Man kommer herigennem Fangen ind paa Livet, lærer ham at kende. Arbejdet kræver megen Menneskekundskab og stor Takt.

Hvis en Fange findes at have daarlig Indflydelse paa de andre Fanger, skrives der ind imod ham, og ændrer han ikke sin Opførsel kan han overføres til den særlige Isolationsafdeling (i Afdelingen i Statsfængslet i Nyborg).

Den enkelte Fanges Forhold gøres regelmæssigt til Gen- stand for Drøftelse, og for hver Fange noteres til Stadighed de Iagttagelser, man gør, og det Indtryk man faar af ham.

Efter forskellige Forsøg har man udarbejdet nedenstaa- ende Skema, der stadig føres à jour under Afsoningen:

Navn: _____ Nr. _____ Indsat d. / 19 _____ Afson. beg. / _____
 Ankomst til Søbysøgaard d. / 19 _____

Legemlig Type:

Arbejde: Hold, Anlæg for Arbejdet, Flid.

Skole: Hold, Evner og Kundskaber, Flid.

Fritid: Interesser og Anlæg (Gymnastik, Sport, Læsning, Husflid, Spil, Musik, Dyrehold)

Almindelig Optræden og Opførsel: (livlig, søv, opvakt, søvnig, urolig, rastløs, kritisk, arrogant, trodsig, pralende, lyvende, indesluttet, aaben, hjælpsom. — Disciplinærstraffe.

Forhold til Kammerater: Sluttes han let Venskaber og med hvilken Type. Isolerer han sig i Arbejde og Fritid, henleder han Opmærksomheden paa sig (Grimacering, Højrosthed, Skaben sig). Vil han gerne spille Førerrolle, eller lader han sig lede.

Grundstemning og Fantasi: (munter, tungsindig, trykket, rask skiftende, flegmatisk, nervøs, — levende eller fattig Fantasi.)

Følelsesliv: (nøgttern, haard, sentimental, egoistisk. — Forhold til Hjem, Søskende, Kæreste m. v. — Brevskrivning, Besøg. — Forfængelighed, Sans for Orden og Hygge.

Religiøsitet: (fromladen, spottende, revolterende, ligegyldig, sand).

Tegn paa sygelig Sindstilstand: Uoverensstemmelse mellem Følelsernes Udtryk og den foreliggende Situation. — Drømme, Tvangsforestillinger, Frygt.

Seksuelle Ejendommeligheder: Udpræget Onani, lidenskabeligt Forhold til Dyr og Mennesker, Næseboren, Neglebiden, særlige Iagttagelser m. H. t. andet og eget Køn, m. H. t. Børn og Voksne.

Særlige Vanskeligheder: Paafaldende Skønhed, Grimhed, Vandladning om Natten, Polyper, Kejthaandethed, Talefejl.

Planer for Fremtiden: (Deres Alvor, Gennemførlighed. Særlige Muligheder).

Hjemmets Forhold til Fg.: (Forstaaelse af Situationen, Mulighed for at være til Støtte).

Indstill. til Fgsn.: / 19 Forløbet Straffetid:

Resolution:

Særlige Forhold:

Reaktion paa Resolutionens Forkyndelse:

Indstill. til Fgsn.: / 19 Forløbet Straffetid:

Resolution:

Særlige Forhold:

Reaktion paa Resolutionens Forkyndelse:

En passende Tid før Udløbet af det første Aar af Straffetiden gøres Fangens Forhold til Genstand for Behandling paa et Funktionærmøde, jfr. fornævnte Anordning § 5, i hvilket deltager Præsten, Afdelingslederen, Lærerne samt Arbejdslederen under Forsæde af Inspektøren. Her drøftes Fangens Forhold i Løbet af Straffetiden, og det har vist sig praktisk i mange Tilfælde at tilkalde Fangen, for at han selv kan gøre Rede særlig for sine Fremtidsplaner. Mødet træffer derefter Beslutning om, hvorvidt det vil anbefale eller fraraade Løsladelse paa Prøve. Fængslet afgiver derefter Indstilling om Fangen til Fængselsnævnet i Overensstemmelse med Bestemmelserne i Straffelovens § 42. Beslutter Fængselsnævnet Straffens Fortsættelse, optages Spørgsmaalet paany ved Udgangen af det følgende Aar og behandles paa tilsvarende Maade i Funktionærmødet.

Inden Løsladelsen vil der altid være skaffet Fangen Arbejde og hans Anbringelse vil være sikret, ligesom Fængslet foretager en nøje Undersøgelse af det paagældende Arbejds-tilbuds Værdi.

Idet jeg henviser til foranstaaende Skema angaaende Antallet af Løsladelser siden Fængslets Ibrugtagelse skal jeg med Hensyn til Opholdstidens Varighed oplyse følgende for saa vidt angaar Personer, der løslades 1. Gang:

Antal løsladte paa Prøve.

	efter 1 Aar, men under 2 Aar.	efter 2 Aar, men under 3 Aar.	efter 3 Aar.
1933	0	0	0
1934	29	0	0
1935	17	26	0
1936	23	18	5
1937	18	12	3
1938	17	17	7
1939	19	6	8
1940	15	19	13

Gennemsnitsopholdstiden har — bortset fra Dage, der i Henhold til Straffelovens § 86 anses som udstaaet — været:

1934:	0 Aar	0 Mdr.	355 Dage.
1935:	1 »	8 »	22 »
1936:	1 »	10 »	13 »
1937:	1 »	8 »	10 »
1938:	1 »	10 »	15 »
1939:	1 »	11 »	19 »
1940:	2 »	0 »	9 »

Der har saaledes været en Stigning i Opholdstidens Varighed, hvorved maa erindres, at der altid vil gaa en passende Tid, inden et nyt Princip og nye Lovbestemmelers Anvendelse fæstner sig.

Ved Løsladelsen sættes den paagældende ved Fængselsnævnets Bestemmelse under Tilsyn ved Ungdomsfængslets egen Foranstaltning, og Ungdomsfængslet beskikker en af sine Funktionærer som Tilsynsførende for den paagældende. Det paahviler den saaledes beskikkede i nøje Forstaaelse med Fængslets Ledelse at bistaa med at forberede de Foranstaltninger, der bør træffes i Anledning af Løsladelsen samt efter Løsladelsen at holde stadig Forbindelse i Tilsynsperioden med den løsladte, bistaa og raade ham paa bedste Maade og stadig holde sig underrettet om hans Forhold gennem Korrespondance og Besøg. Tilsynsperioden er i Almindelighed fastsat til 2 Aar fra Løsladelsen at regne.

Saafernt den løsladte overtræder de for Løsladelsen fastsatte Vilkaar, afgør Fængselsnævnet (jfr. Straffelovens § 42), om han skal genindsættes i Ungdomsfængslet. En saaledes genindsat Person kan efter Fængselsnævnets nærmere Bestemmelse holdes tilbage i Ungdomsfængslet indtil 1 Aar udover de 3 Aars Straffetid.

Antallet af Genindsættelser fordeler sig saaledes:

1933.....	0
1934.....	4
1935.....	4
1936.....	12
1937.....	9
1938.....	8
1939.....	9
1940.....	11
	<hr/>
	57

Anledningen til Genindsættelsen vil i langt den største Del af Tilfældene være, at den paagældende har begaaet nye Forbrydelser, og hertil kommer saa enkelte Tilfælde, hvor der foreligger Overtrædelse iøvrigt af de for Losladelsen fastsatte Vilkaar, særlig Undladelse af at efterkomme Tilsynets Forskrifter, Unddragelse af Tilsynet o. lign.

En saadan genindsat anbringes nogen Tid i Isolationsafdelingen, hvorfra han senere kan overføres til de almindelige Afdelinger.

Antallet af løsladte fra Ungdomsfængslet, der senere for nye Forbrydelser er idomt Fængselsstraf og alleveret til Afsoning af denne Straf i Statsfængslet udgør følgende:

1933—35.....	ingen
1936.....	2
1937.....	8
1938.....	7
1939.....	19
1940.....	13
	<hr/>
	49

For 3 af de saaledes domte var Straffen Psykopatfængsel. Af de fornævnte 49 i Statsfængsel (Psykopatfængsel) indsatte havde 14 tidligere været genindsatte i Ungdomsfængslet og er medtagne i Skemaet ovenfor over saadanne Fanger.

Disse Tal refererer sig endnu kun til en saa kort Periode, at jeg ikke mener, at man af disse kan drage nogen Slutning med Hensyn til Straffens almindelige Virkning og Tilbagefaldets Hyppighed, idet ogsaa tilfældige Omstændigheder kan spille ind og foranledige en forholdsvis betydelig Forskydning i Tallene indenfor det enkelte Aar.

Med Hensyn til kriminel Fortid fordeler de 57 i Ungdomsfængslet genindsatte Personer sig saaledes:

Ikke tidligere straffede, tiltalte el. lign.	Tiltalefrafald uden Anbringelse paa Hjem	Tiltalefrafald mod Anbringelse paa Hjem	Tidligere straffede		Ialt
			Straffen ikke afsonet	Straffen afsonet	
7 ¹⁾	8	28	7	7	57

¹⁾ Heraf dog 3 med sluttede Sager (Bevisets Stilling o. lign.).

De 28, der tidligere havde Tiltalefrafald i Forbindelse med Anbringelse paa Hjem, fordeler sig med Hensyn til første Indsættelse saaledes:

7	var	indsat	første	Gang	i	1933
4		do.			i	1934
6		do.			i	1935
5		do.			i	1936
5		do.			i	1937
1		do.			i	1938.

Den Omstændighed, at Tilgangen i Løbet af Aarene har været noget stigende og større end beregnet, har i Forbindelse med den ovenfor paaviste Forlængelse af den gennemsnitlige Opholdstid i Fængslet medført Pladsmangel paa Søbysøgaard, saaledes at de unge Fanger ikke har kunnet overflyttes hertil paa et saa tidligt Tidspunkt som forudset i Behandlingsbestemmelserne, hvorfor Fangerne har maattet tilbageholdes i Modtagelsesafdelingen i længere Tid, indtil der ved Afgang ved Løsladelser fra Søbysøgaard var Mulighed for Overflytning dertil. Det har derfor været nødvendigt at indtage hele den i Nordre Fløj i Statsfængslet i Nyborg værende Celleafdeling til Brug for Ungdomsfængslet, efter at der var foretaget nogle mindre bygningsmæssige Ændringer for at skaffe nødvendige Fælleslokaler til Skoleundervisning og Fritidsophold m. v. I det Omfang, det har

været muligt, har man skaffet de unge Fanger i denne Afdeling forskelligt rorigt Arbejde og Friluftsarbejde i Gartneri og søgt at tillempe Behandlingen under mere frie Former.

Samtidigt er der skaffet nogle faa Pladser i Afdelingsbygningerne paa Søbysøgaard ved at inddrage et Par Lærerværelser, Depoter og andre disponible Rum, der kan belægges med Fanger. Endelig har man inddraget en til Husning af ugifte Medhjælpere i Landbrug og Gartneri opført Bygning, saaledes at der nu er Plads til ialt 76 Fanger paa Søbysøgaard.

Disse Foranstaltninger er kun at betragte som en midlertidig Hjælp, idet der samtidig er udarbejdet Forslag og Tegninger til en 3. Afdelingsbygning beregnet til 35 Fanger paa Søbysøgaard. I denne Bygning er foreslaaet Plads ogsaa til forskellige hidtil savnede Hjælperum samt en mindre Sygeafdeling til Behandling af saadanne mindre Sygdomstilfælde, der ikke kræver egentlig Hospitalsanbringelse, samt et Par Isolationsrum til Anbringelse af Fanger, der begaar saadanne disciplinære Forseelser, at det er nødvendigt at fjerne dem straks fra de andre Fanger. Det er Ungdomsfængslets Haab, at denne stærkt paakrævede Udvidelse maa blive gennemført saa hurtigt, som Forholdene tillader det.

Med Hensyn til Anvendelsen af Ungdomsfængsel skal jeg paa Baggrund af de hidtil indvundne Erfaringer gøre følgende Bemærkninger:

Der er utvivlsomt Enighed om, at det mest effektive Middel til at modarbejde Forbrydelsen er at søge at standse Ondet paa et saa tidligt Tidspunkt som muligt ved forebyggende og opdragende Foranstaltninger, og der er formentlig ogsaa Enighed om, at tidligere Tidens kortvarige Straffe i mange og i vanskelige Tilfælde var uden Betydning og navnlig ikke indrømmede tilstrækkelig Tid til en positiv og varig Paavirkning af saadanne unge, hvis aandelige og legemlige Udvikling endnu ikke er afsluttet, en særlig vanskelig Gruppe af unge Mennesker, der er i den Alder

at skulle forlade Barndomshjemmet og skal begynde at staa paa egne Ben.

Straffelovens § 41 nævner som Personer, der kan dømmes til Ungdomsfængsel, saadanne unge, der har begaaet Forbrydelser, der maa anses som Udslag af forbryderske Tilbøjeligheder eller af Hang til Lediggang eller til at søge slet Selskab, altsaa begyndende Professions- og Vaneforbrydere, og Straffelovskommissionen af 9. November 1917 fremhæver stærkt i Motiverne til Kommissionens Lovudkast, at det er af yderste Vigtighed, at Samfundet overfor saadanne Forbrydere, netop medens de endnu er ganske unge og sjæleligt og legemligt modtagelige for Udvikling, ved gunstig Indflydelse søger at nyttiggøre dem overfor Samfundet og dets Liv, medens de uden saadan Paavirkning uhjælpelig vil synke ned til de farligste og samfundsfjendtligste Vaneforbryderes Lag. Det nævnes derfor ogsaa udtrykkeligt i § 41, Stk. 1, at Retten skal finde, at varige opdragende og uddannende Foranstaltninger vil være formaalstjenlige.

Jeg lægger meget stærkt Vægt netop paa denne Bestemmelse, som tager Sigte paa at vurdere den unges Egnethed til den særlige Behandling i Ungdomsfængslet. Jeg har dog det Indtryk, at man ikke altid i tilstrækkelig Grad har haft denne Bestemmelse for Øje, har været klar over, at der maa foretages en omhyggelig Sigtning af Materialet.

Det er efter min Mening i høj Grad ønskeligt, om der var Mulighed for en psykiatrisk Undersøgelse og Observation af alle saadanne unge, overfor hvem Ungdomsfængsel tænkes anvendt, saaledes at Personer med udprægede psykopatiske Træk, muligt begyndende Sindssyge i Tide kan sondres fra. Dette Forhold, at saadanne Personer er blevet indsat i Ungdomsfængslet, har givet disse Vanskeligheder i ikke ringe Grad, indtil det har været muligt at konstatere deres Tilstand.

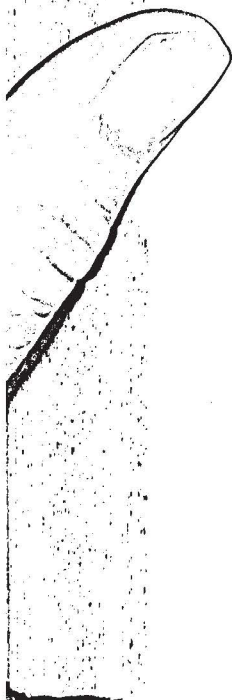
I det hele maa det være en Forudsætning, at den unge er i Besiddelse af en saadan Udvikling, at den opdragende Behandling har nogen Udsigt til positivt at indvirke paa

ham. Hvis han paa Forhaand stiller sig ganske afvisende og modvillig og kan gennemføre en saadan Indstilling, er Ungdomsfængslets Opgave yderst tvivlsom. Man finder indenfor denne Gruppe navnlig saadanne unge, der har gentagne og langvarige Anbringelser bag sig paa Skole- og Ungdomshjem og ofte er meget forhærdede, »trætte« af Anstaltliv, paa Forhaand nøje kendt med Enkelthederne i Anstaltstilværelsen og modvilligt indstillede ved paany at skulle begynde paa Anstalt, paa hvilken det daglige Liv og Samværet med Kammerater, Funktionærer, det daglige Arbejde m. v. ikke er eller kan være væsensforskellig fra Livet paa det eller de Hjem, paa hvilke de tidligere har været anbragt og ikke har kunnet passe sig ind.

Som det vil ses foran, er det en meget betydelig Del af de i Aarenes Løb indsatte, der tidligere har været anbragt paa Hjem, af 404 indsatte ikke mindre end 116.

Der findes dog ogsaa Eksempler paa, at netop unge af denne Gruppe har klaret sig godt i Ungdomsfængslet og tilsyneladende haft Udbytte af Opholdet, og jeg vil derfor ikke hævde, at man absolut ikke i slige Tilfælde skal anvende Ungdomsfængsel, men man maa nøje skønne i det enkelte Tilfælde efter de foreliggende Oplysninger, om det er tilraadeligt at anvende dette Middel. Det maa nemlig erindres, at en enkelt har Mulighed for at ødelægge for meget blandt de andre unge Fanger og kan bevirke, at Behandlingen maa skærpes og staar i Fare for at blive draget bort fra den opdragende frie Linie hen mod den fængselsmæssige.

I Straffelovens § 43, Stk. 2 anføres vedrørende Straffens Fuldbyrdelse, at der lægges særlig Vægt paa Fangens aandelige og legemlige Udvikling gennem Undervisning og Legemsøvelser. Derfor bør meget ringe udviklede Personer, Sinker, skilles fra, ligesom jeg ogsaa skal pege paa, at det har været uheldigt, at Personer, der lider af saadanne varige legemlige Svagheder, der bl. a. gør dem ganske uegnede til at deltage i Gymnastik, Sport, Boldspil o. lign., anbringes i Ungdomsfængslet.

Saafrømt en ung Mand har en afsluttet faglig Uddannelse bag sig, mener jeg heller ikke, at Ungdomsfængsel skal anvendes overfor ham.

Jeg tilraader ogsaa Forsigtighed med at anvende Ungdomsfængsel, naar der er Tale om Domfældelse af Bander og Komplotter, da det er praktisk ugørligt under Afsoningen at skille flere saadanne unge, som paa Forhaand er saa indlevede sammen og saa stærkt allierede, fra hinanden. Disponerede man over flere Ungdomsfængsler som f. Eks. i England, var Forholdet selvfølgelig anderledes, idet man da, som dér, havde Mulighed for en forskellig Anbringelse.

Den Alder, i hvilken langt den største Del er idømt Ungdomsfængsel (se Skemaet foran), 18—19 Aar, har efter min Mening været passende, og jeg tror, at det er rigtigt at være tilbageholdende med Idømmelse af Ungdomsfængsel, naar den paagældende nærmer sig de 21 Aar, idet han under Behandlingen og i Samværet med Kammeraterne let vil føle sig for »gammel« og vil have vanskeligt ved at »falde til«.

Det kan ikke stærkt nok fremhæves, at skal Ungdomsfængslet have Mulighed for at gennemføre sin Opgave, maa det stadig haves for Øje, at der ikke her er Tale om en ny Form for egentlig Straf, men en opdragende Institution, omend Anbringelsen sker ifølge en Dom. Der maa foretages en nøje Sigtning af de unge Personer, der tænkes anbragt i Ungdomsfængslet, og man maa gøre sig klart, hvorvidt den enkelte er saaledes udviklet og indstillet, at der er Sandsynlighed for, at han kan gennemgaa og faa Udbytte af den egentlige Opdragelse og Oplæring. Er dette ikke Tilfældet, maa han dømmes til almindelig Fængselsstraf, og det maa da her erindres, at saafrømt han idømmes en saa langvarig Straf, at Afsoningen skal ske i Statsfængsel, vil han ogsaa i dette Tilfælde have Mulighed for Belæring og Uddannelse indenfor den lukkede Anstalts fastere Rammer, hvor der ogsaa i særlig Grad tages Hensyn til de yngre ved selve Behandlingen.

Det er sikkert endnu for tidligt at søge at vurdere Resultaterne af Arbejdet med de unge, der har passeret Ungdomsfængslet, og der maa nødvendigvis ogsaa gaa en passende Tid, inden en ny Institution finder sin Form. Men der er for mig ingen Tvivl om, at der ved Ungdomsfængslet er tilvejebragt en meget betydningsfuld og kraftig Reaktion mod de unge kriminelle. Ej heller nærer jeg Tvivl om, at Ungdomsfængslet for mange af de unge har betydet en afgjort Haandsrækning i en kritisk Periode af deres Liv.
